

melfer, og, naar tillige de factiff bestaaende Forhold havees for Die, giver al Anledning til at antage, at der yderst sjeldent vil blive Spørgsmaal om Afhændelse til Andre end Fæsterne og deres Familier. Allerede tidligere tvivlede jeg ikke om, at dette vilde blive Tilfældet; men Forvisningen herom vil end mere forstærkes, naar det nuværende Forslag bliver til Lov. Man bør dog vistnok vel betænke sig, inden man bortskyder et saa virksomt Middel til at fremme den fra alle Sider attraaede Udbredelse af Selveiendom. Muligt, at man, navnlig i Fæsternes og deres Slægts Interesse, endnu kunde ønske visse yderligere Bestemmelser tilføiede, men disse kunne let vise sig at være af en saadan Natur, at man derved snarere vilde modarbejde end fremme det, der er Lovudkastets Hovedsiemed. Jeg skal imidlertid oppebie de Forslag, som i denne eller andre Retninger maatte fremkomme, inden jeg nærmere udtaler mig.

H. Sørensen: Alle de, der ønske, at Selveiendom skal fremmes paa den Maade, at enhver Fæstegaard, eftersom Fæstledighed indtræder, bliver stillet til offentlig Auction og sælges til den høist Bydende — Alle de, der ønske dette, mener jeg, maae stemme for, at dette Lovforslag skal fremmes (Ja!) og at det seirer her i Folkethinget, ligesom det er færdigt i Landsthinget; de derimod, som ikke ønske Selveiendom fremmet paa denne langsomme Maade, men ved en billig Dverenskønst mellem Lehnbesiddere og Fæstere, de kunne, mener jeg, ikke stemme for, at denne Lov fremmes. Jeg skal ved Sagens videre Behandling tillade mig at oplyse, at den Forandring, som nu er foregaaet med Lovforslaget, siden det sidst var her i Thinget, er af en saadan Bestaffenhed, at den slet ikke har Noget at betyde (Hør!), men er aabenbart kun en Skygge (Hør!). Ja, det er det Simpleste af Verden at oplyse, at Besidderen kan faae de selsomme pCt. og endnu høiere af fremmede Kjøbere, end de, der her ere satte for ham som et Løffemiddel til at sælge til Fæsterne eller deres Familie.

Naben: Her ligger for os et Forslag til en Lov, som, hvor ubetydeligt det end seer ud, dog vrimler af en Masse af Skrøbeligheder, som jeg tænker, jeg senere skal have den Ære

at tale mere om, naar det kommer til videre Behandling. Jeg vil slet ikke nu tale om Forslaget selv, jeg troer, at det er i høi Grad ubetimeligt; thi der er vistnok ikke Mange her i Thinget, maaskee slet Ingen, som jo ønske, at Fæste skal overgaae til Selveiendom. Men, idet Thinget ønske dette, maae vi ogsaa vente og haabe, at dette snart vil skee; og da er det vigtigt, at der udkommer en Lov, som bestemmer, at Fæstet skal gaae over til Selveiendom, og dernæst, at de fideicommissariske Baand, som paaligge flere Godser her i Landet, ikke deri skulle gjøre nogen Undtagelse. Dette Udkast, som her foreligger, vil virkelig foregribe den senere Lovgivning, som skal bestemme, hvorledes Fæstegodset i det Hele skal overgaae til Selveiendom; thi det kan jo meget let hændes sig, at en senere Lov aldeles forandrer dette Udkast, og da er denne hele Lov kommen i Utide.

J. N. Hansen: Jeg er fuldkommen enig med den ærede sidste Taler deri, at det paa ingen Maade er rigtigt at foregribe Udførelsen af hvad der er blevet bestemt i Grundloven, idet dens § 98 siger, at der skal udkomme en Lov, som bestemmer, hvorledes Lehn, Stamhuse og Fideicommisser kunne overgaae til fri Eiendom; thi de, som ihedetfor dette „skal“ i Grundloven læse „kan“, saaledes som den ærede Justitsminister, kunne meget vel gaae ind paa det foreliggende Forslag, uden at ovennævnte Grundlovs Paragraph vækker nogen Betænkelse hos dem i den Henseende. Men hvo, som tager Grundloven for sig og seer, at der staaer „skal“, og virkelig vil læse dette „skal“, han troer jeg vistnok ikke vil gaae ind paa dette Lovudkast, uden derved, som det ogsaa er blevet sagt, i det andet Thing, at ville stykke viis opnaae, hvad der skal opnaaes i dets Helehed efter hiin Grundlovs Paragraph. Det kunde jo vistnok med Hensyn til den Grundsetning, som er opstillet i den 4de § af det foreliggende Lovudkast, være overmaade godt, i Henseende til det fremtidige Spørgsmaal om Fæstegods Dvergang til Selveiendom, at nærværende Lovudkast blev Lov, idet her nemlig er opstillet den Grundsetning, at en Capitalisering af Gjennemsnittet af de sidste 20 Aars Indtægter, tillagt 20 pCt., er den fuldstændige Værdi af Fæstegodset, som det for Tiden be-